

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและความเป็นมา

จังหวัดน่านมีพื้นฐานด้านการเกษตร เป็นแหล่งผลิตอาหารเพื่อเลี้ยงประชาชนในจังหวัด ประชาชนร้อยละ 65 ประกอบอาชีพเกษตรกรรมที่สร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรในจังหวัด คิดเป็นมูลค่า ประมาณ 6,867 ล้านบาทต่อปี รายได้ส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับสาขาเกษตรกรรม จังหวัดน่านจึงกำหนด ตำแหน่งการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและเชิงอนุรักษ์ การพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เด็กและเยาวชนให้มีความรู้และปลูกฝังจิตสำนึกในการพร้อมเปิดรับนักท่องเที่ยวทั้งในและ ต่างประเทศ ดังนั้น ผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพของจังหวัดน่านด้านเศรษฐกิจ จึงเป็นเรื่อง การท่องเที่ยว เชิงธรรมชาติและวัฒนธรรม ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดน่าน ปี พ.ศ. 2558-2561 ในยุทธศาสตร์ที่ 2 เรื่องการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพการท่องเที่ยว ตลอดจนพัฒนาทรัพยากร การผลิตทางการเกษตรอย่างยั่งยืน และในยุทธศาสตร์ที่ 3 เรื่องการพัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิต ของประชาชน ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชน ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยสนับสนุนยกระดับ การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์วัฒนธรรม เพื่อเป็นฐานการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน ซึ่งเป็น เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ เพื่อให้ เป็นเมืองที่สามารถรองรับนักท่องเที่ยว มีความมั่นคง ทางเศรษฐกิจและผลผลิตทางการเกษตรที่อุดมสมบูรณ์โดยใช้กลยุทธ์ 1) การส่งเสริมการพัฒนา อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์วัฒนธรรมจังหวัด เพื่อเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัด และรองรับ AEC 2) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสนับสนุนอาชีพด้านการเกษตรอย่างยั่งยืนตามแนว พระราชดำริ เพื่อความมั่นคงด้านอาหาร 3) พัฒนาศักยภาพด้านการเกษตรและการแปรรูปอาหาร สัตว์จากวัตถุดิบในพื้นที่ 4) การเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการ พัฒนาด้านการผลิตด้านการเกษตรและการท่องเที่ยวสู่ประชาคมอาเซียน 5) ส่งเสริมให้องค์กรด้าน เกษตรกรพัฒนาการผลิต และพัฒนาการตลาดสินค้าเกษตรปลอดภัย และเกษตรอินทรีย์ เพื่อรองรับ ตลาดต่างจังหวัดและต่างประเทศ (สำนักงานสถิติจังหวัดน่าน, 2559)

ในปี พ.ศ. 2556 มีนักท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยว ได้เดินทางไปท่องเที่ยวในจังหวัดน่าน โดย แบ่งเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยมากที่สุด จำนวน 481,530 คน ชาวต่างประเทศ จำนวน 13,765 คน ส่วนนักท่องเที่ยวชาวไทยมีจำนวน 123,874 คน นักทัศนาจรชาวต่างประเทศ จำนวน 2,768 คน จึงทำให้รายได้จากการท่องเที่ยวสูงมากและสูงกว่าสองปีที่ผ่านมา และจากรายงานการวิเคราะห์ สถานการณ์ของจังหวัดน่านในปี 2556 พบว่า มีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ เดินทางไปท่องเที่ยวในจังหวัดน่านเพิ่มมากขึ้น และมีแนวโน้มจะสูงขึ้น ทั้งนี้อาจมีปัจจัยหลายอย่าง ที่ทำให้นักท่องเที่ยวเลือกเดินทางไปจังหวัดน่าน เช่น ประทับใจและชื่นชอบแหล่งท่องเที่ยวของ จังหวัดน่าน มีกิจกรรมท่องเที่ยวหลากหลาย การมีอัตราค่าไม่ตรีของคนเมืองน่าน ต้องการความสงบ สุขจากสถานการณ์บ้านเมือง และอากาศหนาวเหมาะกับช่วงฤดูท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เป็นต้น ซึ่ง ทางจังหวัดน่านทั้งภาครัฐและเอกชนรวมถึงประชาชนชาวเมืองน่านได้ให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยว เป็นอย่างดี (สำนักงานสถิติจังหวัดน่าน, 2559)

การท่องเที่ยววิถีถิ่นน่า เป็นการท่องเที่ยวที่เน้นการท่องเที่ยวเชิงชาติพันธุ์ วิถีชีวิตผู้คน และการดำรงชีวิตด้วยวิถีเกษตรดั้งเดิม โดยการศึกษาศักยภาพและวางแผนการพัฒนาของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรวิถีถิ่นน่า แบบดั้งเดิมของชุมชน และเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาที่ตรงกับบริบทของชุมชน เนื่องจากการท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาชุมชนอย่างเป็นองค์รวม วัฒนธรรมและสังคมเป็นตัวขับเคลื่อนเรื่องจิตวิญญาณของชุมชน ในการสร้างความสัมพันธ์กันภายในชุมชนและการสัมพันธ์กับภายนอก ควรจะเชื่อมโยงให้เห็น กล่าวคือ เป็นการท่องเที่ยวที่จัดการโดยชุมชน เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน จุดเด่นของการท่องเที่ยวโดยชุมชน คือ แต่ละชุมชนจะมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น นักท่องเที่ยวจะได้สัมผัสกับความ เป็นท้องถิ่นดั้งเดิม เป็นการท่องเที่ยวที่เห็นการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างนักท่องเที่ยวกับชาวบ้าน นักท่องเที่ยวสามารถเห็นความสัมพันธ์ระหว่างคนกับธรรมชาติ เน้นการสร้าง ความเข้มแข็งดูแลตนเองได้ โดยชุมชนไม่พึ่งพาภายนอก สร้างงานให้คนในท้องถิ่น เช่น ส่งเสริมการขาย ผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาชาวบ้าน เปิดศูนย์การเรียนรู้ถ่ายทอดสู่เยาวชนรุ่นหลัง จัดกิจกรรมท่องเที่ยวในรูปแบบต่าง ๆ ที่คนในชุมชนดูแลได้ อาทิ การท่องเที่ยวเชิงเกษตร หรือ กิจกรรมวันพิเศษตามปฏิทินกิจกรรมท่องเที่ยวตลอดปี โดยให้คนในชุมชนมีส่วนร่วม เนื่องจากชุมชน ย่อมเข้าใจสังคมและวัฒนธรรมของตนได้ดีกว่าคนภายนอก จะทำให้มีศักยภาพในการจัดการท่องเที่ยวได้มากกว่าเจ้าหน้าที่รัฐหรือผู้ประกอบการธุรกิจจากภายนอกและช่วยลดปัญหาการเอาเปรียบในชุมชน ลดการผูกขาดกิจกรรมด้านการค้าและการท่องเที่ยว นอกจากนี้วิถีชุมชนในปัจจุบันยังเป็นภาพสะท้อนให้เห็นถึงตัวตนและความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ที่ยังโหยหาวิถีความเป็นอยู่แบบดั้งเดิม ชุมชนที่จัดการท่องเที่ยวเชิงภูมิปัญญาท้องถิ่น จึงควรหารูปแบบกิจกรรมที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของชุมชนตนเองมากกว่าการเลียนแบบกิจกรรมให้เหมือนกันไปหมด ดังนั้น เมื่อชุมชนมีเอกลักษณ์ด้านการเกษตรเป็นพื้นฐานอยู่แล้ว ประกอบกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่ยาวนาน จึงเหมาะแก่การส่งเสริมเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้ ซึ่งการท่องเที่ยวลักษณะนี้เป็นอีกทางเลือกหนึ่ง ที่ก่อให้เกิดโอกาสในการพัฒนาการท่องเที่ยว และการเกษตรควบคู่กันไป จนกลายเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เข้มแข็งยั่งยืนต่อไป (ศศิธร เจตานนท์ และ เบญจพร แยมจำเมือง, 2556)

จากที่กล่าวมาข้างต้น คณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษา เรื่อง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรวิถีถิ่นน่าแบบบูรณาการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์ปัจจุบันของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรวิถีถิ่นน่า และเพื่อค้นหาแนวทางการพัฒนาการตลาดและห่วงโซ่อุปทานการท่องเที่ยวเชิงเกษตรวิถีถิ่นน่า ซึ่งการศึกษาวินิจฉัยครั้งนี้จะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ และการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่ส่งเสริมการท่องเที่ยว เพื่อการดำรงชีวิต วิถีเกษตรดั้งเดิมของชุมชนในจังหวัดน่าน

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. ศึกษาสถานการณ์ปัจจุบันของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
2. ศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรวิถีน่าน
3. ค้นหา แนวทางการพัฒนาการตลาดการท่องเที่ยวและหวังโซ่อุปทานการท่องเที่ยวเชิงเกษตรวิถีน่าน

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

1.3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

(1) นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวจังหวัดน่าน ระหว่าง เดือนกุมภาพันธ์ 2560–เดือนกรกฎาคม 2560 จำนวน 400 คนสำหรับการศึกษารับรู้และความคาดหวังของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตรวิถีน่าน

(2) หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้แทนสำนักเกษตรศาสตร์จังหวัดน่าน เกษตรจังหวัดน่าน ผู้จัดการสำนักงานพัฒนาพื้นที่พิเศษเมืองเก่า (อพท.น่าน)และผู้แทนหน่วยงานสำนักงานส่งเสริมการเกษตรจังหวัดน่าน

(3) กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 18 คน ประกอบด้วย สำนักงานเกษตรจังหวัดน่าน 3 คน องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น 5 คน กลุ่มท่องเที่ยวจังหวัดน่าน 5 คน และเกษตรกรที่เป็นกลุ่มผู้ประกอบการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรวิถีน่าน จำนวน 5 คนผู้ประกอบการท่องเที่ยวในพื้นที่เป้าหมายหรือในชุมชนที่เกี่ยวข้องการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่

(4) เกษตรกรที่เป็นกลุ่มผู้ประกอบการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรวิถีน่าน หรือที่อยู่ในชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรหรือชุมชนที่ประกอบอาชีพการเกษตรในพื้นที่จังหวัดน่านจำนวน 45 คน

(5) ผู้ประกอบการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรวิถีน่านทั้งรายกลุ่มและรายบุคคลที่เกี่ยวข้องจำนวน 25 คน เป็นผู้ประกอบกิจกรรมหลัก ด้านการให้บริการในแหล่งท่องเที่ยวเช่น ให้บริการที่พักหรือโฮมสเตย์ และการให้บริการอาหาร การให้บริการขนส่งนักท่องเที่ยว เข้าถึงแหล่งชุมชนเกษตรกรรม ผู้ประกอบกิจกรรมสนับสนุนในแหล่งชุมชนเกษตรกรรม แสดงกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยว ที่สร้างรายได้จากกิจกรรมได้แก่ การสร้างรายได้จากการจำหน่ายสินค้า เกษตรแปรรูป ผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรจากไร่ นา สวนผลไม้ สวนสมุนไพร เป็นต้น

1.3.2 ขอบเขตด้านพื้นที่

จังหวัดน่าน

พื้นที่เป้าหมาย 4 แห่ง ในจังหวัดน่าน ได้แก่

1. บ้านมณีพุกษ์ อำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน
2. ฟาร์มเห็ดบ้านหัวน้ำ อำเภอปัว จังหวัดน่าน
3. ฟาร์มเพมฝ้าย อำเภอเมือง จังหวัดน่าน
4. บ้านดอนมูลพัฒนา อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน

1.3.3 ขอบเขตด้านเนื้อหา ได้แก่

แผนงานวิจัยนี้มุ่งศึกษา แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรวิถีบ้านแบบบูรณาการในเนื้อหา 3 หัวข้อเท่านั้นคือ 1) สภาพการณ์ท่องเที่ยวเชิงเกษตรวิถีบ้าน 2) ศักยภาพและการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรวิถีบ้าน 3) แนวทางการพัฒนาการตลาดการท่องเที่ยวและห่วงโซ่อุปทานการท่องเที่ยวเชิงเกษตรวิถีบ้านแบบบูรณาการ

1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ

วิถีบ้าน หมายถึง การดำเนินชีวิตของผู้คนบ้านและชุมชนที่มีความเป็นอัตลักษณ์ด้านประเพณี ความเชื่อ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ความเป็นอยู่เรียบง่ายและมีวิถีชีวิตเกษตรกรรมเป็นหลักในการดำรงชีพ

การท่องเที่ยวเชิงเกษตร หมายถึง การท่องเที่ยว ที่มุ่งเน้นทางด้านการเรียนรู้วิถีเกษตร โดยอาจ ให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมดำเนินการ ในกิจกรรมให้เกิดการเรียนรู้ด้านการเกษตรและวิถีการดำรงชีวิต วัฒนธรรม ประเพณีและเป็นการนำเอาทรัพยากรที่มีอยู่ มาใช้ประโยชน์เพื่อสร้างรายได้ ครอบครัวและชุมชน การท่องเที่ยวเชิงเกษตรและภูมิปัญญาท้องถิ่น จะเป็นเครื่องมือในการอนุรักษ์ ควบคู่กับการท่องเที่ยว ให้เกิดความยั่งยืนตลอดไป

แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวที่เสริมสร้าง ความรู้ด้านการเกษตร ควบคู่กับการพักผ่อน และความบันเทิง นักท่องเที่ยวสามารถร่วมสัมผัสกับวิถีชีวิตเกษตร ประเพณี และวัฒนธรรมของชุมชนท้องถิ่น มีส่วนร่วม ในกิจกรรมด้านการเกษตรที่หลากหลาย เพื่อสร้างทักษะ แลกเปลี่ยนความรู้ด้านการเกษตรและได้รับความบันเทิงในรูปแบบต่างๆ รวมทั้งสามารถซื้อหา ผลิตภัณฑ์เกษตรและผลิตภัณฑ์ชุมชนกลับสู่ภูมิลำเนา

การประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร หมายถึง ปัจจัยหลักหรือปัจจัยรอง ตัวแปรหลักหรือตัวแปรรอง ที่ถูกกำหนดขึ้น เพื่อแสดงถึงคุณลักษณะขององค์ประกอบของ แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ปัจจัยหรือ ตัวแปรของการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร แบ่งเป็น 4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่

- 1) ศักยภาพการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- 2) ศักยภาพการบริหารจัดการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- 3) ศักยภาพการดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- 4) ศักยภาพการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ห่วงโซ่อุปทานการท่องเที่ยว หมายถึง การเชื่อมโยงของกิจกรรมต่างๆในการให้บริการการท่องเที่ยว ได้แก่ กิจกรรมหลักในแหล่งชุมชนเกษตรกรรม กิจกรรมสนับสนุนในแหล่งชุมชนเกษตรกรรม และกิจกรรมเกี่ยวเนื่องในแหล่งชุมชนเกษตรกรรม เพื่อส่งมอบคุณค่าที่ดีของผลิตภัณฑ์และบริการทางการท่องเที่ยวไปยังกลุ่มนักท่องเที่ยวเป้าหมายที่มีจุดมุ่งหมายในด้านการท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนหย่อนใจในวันหยุด (Holiday-mass popular individual) หรือ การท่องเที่ยวเพื่อวัฒนธรรมและศาสนา (Cultural and religion) รวมถึงการท่องเที่ยวเพื่อประวัติศาสตร์และความสนใจพิเศษ (Historical and special interests)

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) ชุมชนนักวิชาการผู้สนใจหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ทราบสถานการณ์ปัจจุบันของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและนำข้อมูลไปต่อยอด เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของจังหวัดน่าน
- 2) ผู้ประกอบการ นักธุรกิจ และชุมชนการท่องเที่ยว ทราบการรับรู้ของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของจังหวัดน่าน และสามารถนำจุดอ่อน จุดแข็ง อุปสรรค และโอกาสไปปรับใช้เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของจังหวัดน่าน หรือประชาสัมพันธ์ และพัฒนาให้ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยว
- 3) องค์กรบริหารส่วนตำบล องค์กรบริหารส่วนจังหวัด พัฒนาชุมชน และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ทราบศักยภาพทางการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของจังหวัดน่าน และสามารถนำแนวทางที่เป็นจุดอ่อนและอุปสรรคไปสร้างนโยบายและเสริมจุดแข็ง หรือใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจอนุมัติงบประมาณเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวได้อย่างตรงเป้าหมาย
- 4) ได้แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดน่านที่สามารถตอบโจทย์ความต้องการของนักท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับบริบทของจังหวัดน่าน

ผลจากการปฏิบัติงานในพื้นที่เป้าหมายของคณะผู้วิจัย โดยเน้นวิธีการสร้างความร่วมมือระหว่าง 3 ฝ่าย ประกอบด้วย เกษตรกรซึ่งเป็นผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดน่าน ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และทีมงานคณะผู้วิจัย จึงก่อให้เกิดผลทางการพัฒนาเชิงประจักษ์อันเป็นประโยชน์ ดังนี้

ประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ

ก) ชุมชนที่มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

1. ชุมชนได้รับองค์ความรู้ที่สำคัญอันเป็นประโยชน์ต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดน่าน ดังนี้

1.1 องค์ความรู้เกี่ยวกับการประเมินศักยภาพตนเองในด้านการใช้พื้นที่เกษตรเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยตรง การจัดการด้านบุคลากรในชุมชนเพื่อดำเนินการให้พื้นที่เกษตรเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

1.2 องค์ความรู้ด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรวิถีน่านแบบบูรณาการ

2. ชุมชนเกษตรกรรมเกิดการสร้างเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมขึ้นในจังหวัดน่าน 2 ลักษณะ คือ

2.1 เครือข่ายความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมหลักในระบบห่วงโซ่อุปทานการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมที่เชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวระหว่างชุมชนเกษตรกรรมของพื้นที่ 4 แห่ง ได้แก่ หมู่บ้านมณีพฤกษ์-ฟาร์มเห็ดบ้านหัวน้ำ-ฟาร์มแพะฝ้าย-และกลุ่มเกษตรกรบ้านดอนมูลพัฒนา

2.2 เครือข่ายความร่วมมือภายในชุมชน ด้านกิจกรรมเกี่ยวเนื่องในระบบห่วงโซ่อุปทานของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรวิถีน่าน อันหมายถึงชุมชนสามารถสร้างรายได้จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรแปรรูป ผลผลิตทางการเกษตรจากไร่สวนผสมที่หลากหลาย สวนผลไม้ สวนสมุนไพร

3. ชุมชนได้รับการกระตุ้น ส่งเสริม และสนับสนุนให้เกิดการจัดการด้านการตลาดการ
ท่องเที่ยวแหล่งชุมชนเกษตรกรรมวิถีน่านในจังหวัดน่าน ที่เป็นแนวทางหลักสำคัญ 2 ลักษณะ คือ

3.1 การจัดการการตลาดในรูปแบบกิจกรรมหลักในระบบห่วงโซ่อุปทานของการ
ท่องเที่ยวเชิงเกษตร ได้แก่ การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร เชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยว
เชิงวัฒนธรรมตามวิถีชุมชน ที่ประกอบไปด้วยพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว หมู่บ้านมณีพฤกษ์ ฟาร์มเห็ด
บ้านหัวน้ำ ฟาร์มแพะฝ้าย และบ้านดอนมูลพัฒนา

3.2 การจัดการการตลาดในรูปแบบกิจกรรมเกี่ยวเนื่องในระบบห่วงโซ่อุปทานของการ
ท่องเที่ยวอันได้แก่ การรวมกลุ่มเป็นเครือข่ายระหว่างกลุ่มเกษตรกร เพื่อการผลิตสินค้าการเกษตร
แปรรูป และเพื่อการผลิตพืชผลทางการเกษตร สำหรับจัดจำหน่าย หรือให้บริการแก่นักท่องเที่ยว
ตัวอย่างผลิตภัณฑ์จากพืชผัก เช่น ชিং กะหล่ำปลี และพืชผักอื่นๆ เป็นต้น หรือผลิตภัณฑ์จากพืชผล
ทางการเกษตรเช่น ผลิตภัณฑ์กาแฟ ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์โดดเด่นที่สามารถนำมาใช้ดึงดูดความสนใจจาก
นักท่องเที่ยวได้

4. สร้างงานสร้างอาชีพและสร้างรายได้ให้กับชุมชน
5. ได้แนวทางการพัฒนาตลาดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
6. ชุมชนรู้จักพัฒนาตนเอง

ข) อำเภอที่มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

1. ได้รู้สถานการณ์การท่องเที่ยวเชิงเกษตร
2. ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและมีแนวทางการ
พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

3. สร้างงานสร้างรายได้ให้กับชุมชนมากขึ้นและมีตลาดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่
ได้รับการพัฒนาที่เหมาะสม

4. อำเภอได้รับการพัฒนาให้มากยิ่งขึ้น
5. ได้รับการยอมรับและเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวมากขึ้น
6. ได้แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่ได้รับการพัฒนาทั้งใหม่และเก่า

ค) จังหวัดน่าน

1. ได้แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่ได้รับการพัฒนาทั้งใหม่และเก่า
2. ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
3. สร้างงานสร้างรายได้ให้กับชุมชนและจังหวัดมากขึ้น
4. ได้ตลาดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและจังหวัดได้รับการพัฒนาให้มากยิ่งขึ้น
5. ได้รับการยอมรับและเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวมากขึ้น
6. จังหวัดได้รู้สถานการณ์การท่องเที่ยวเชิงเกษตรในปัจจุบัน
7. จังหวัดสามารถประเมินศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและพัฒนาต่อไปได้

ถูกต้อง

8. จังหวัดมีแนวทางในการพัฒนาตลาดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและสามารถเข้าในห่วงโซ่อุปทานการท่องเที่ยวได้ และนอกจากนี้ จะได้กลุ่มเป้าหมายที่จะเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวตามเส้นทางที่กำหนดที่ มีความเป็นไปได้สำหรับนักท่องเที่ยวใน 3 กลุ่มคือ กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีจุดมุ่งหมายในด้านการท่องเที่ยว เพื่อพักผ่อนหย่อนใจในวันหยุด หรือการท่องเที่ยวเพื่อวัฒนธรรมและศาสนา รวมถึงการท่องเที่ยว เพื่อประวัติศาสตร์และความสนใจพิเศษ

กลุ่มนักท่องเที่ยวดังกล่าวมักให้ความสนใจเข้าไปเที่ยว ในชุมชนภาคเกษตรกรรม เพื่อเรียนรู้วิถีชีวิตของชุมชนและศึกษาหาประสบการณ์ ความรู้ในเรื่องเกษตรกรรม ซึ่งผู้คนในสังคมเมืองหรือสังคมอุตสาหกรรม ที่ได้มาสัมผัสกับสังคมเกษตรกรรมก็จะได้รับการพักผ่อนหย่อนใจ ความเพลิดเพลิน และขณะเดียวกันก็ได้รับความรู้ ประสบการณ์ที่แตกต่างจากชีวิตประจำวันที่ใกล้ชิดธรรมชาติ สงบ และเรียบง่าย ทำให้การพักผ่อนในหมู่บ้านเกษตรกรรมหรือโฮมสเตย์ กลายเป็นสิ่งที่น่าสนใจและสามารถจะพัฒนาให้มีการจัดการที่เหมาะสมตามบริบทของพื้นที่ การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร จึงเป็นมิติใหม่สำหรับนักท่องเที่ยวที่รักธรรมชาติ ตามรูปแบบ “วิถีน่า.. วิถีเกษตรและวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยว”

